

V případě, že by pojištěnka vystoupila z práce, ale nepřihlásila se zároveň o uvedenou dávku, počne plynouti lhůta ochranná ode dne výstupu ze zaměstnání a plyne dále až do dne uplatnění nároku, aby pak pokračovala ve svém běhu po uplynutí šesti týdnů, po které před porodem dávka se pobírá, resp. ode dne porodu podle toho, co bylo shora vyloženo. Nepřihlásí-li se však pojištěnka po svém výstupu ze zaměstnání o uvedené dávky do doby, než jí uplyne ochranná lhůta, ztrácí veškeré nároky na tyto dávky.

Má-li pojištěnka mít nárok na pomoc porodní asistentky a na peněžitou podporu v šestinedělí, musí tedy porod nastati nejpozději 84. den po vystoupení z námezdního zaměstnání (t. j. doba šesti týdnů [42 dnů], po kterou skutečně požívala dávek před porodem, zvětšena o její ochrannou lhůtu, nejvýše opět 42 dnů). Nastane-li později, nemá pojištěnka nároku na dávky při porodu, ani na podporu v šestinedělí a na příspěvek za kojení.

Nárok veřejné porodnice na náhradu ošetrovacích nákladů podle § 149, odst. 3. cit. zák. nutno posuzovati ze stejných hledisek, a jsou proto nemocenské pojišťovny oprávněny odmítnouti placení ošetrovného pouze tehdy, když pojištěnka sama podle toho, co bylo uvedeno, nemohla by již uplatňovati nároku na dávky podle § 95, odst. II., čís. 2.

Oběžník Ú. S. P. č. 49 ze dne 24. června 1927 ve věci stížností do předpisu pojistného za invalidní a starobní pojištění.

V poslední době podávají někteří zaměstnavatelé, dovolávající se nálezu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. dubna 1927, č. j. 6399/27, stížnosti také do předpisu za invalidní a starobní pojištění za 7 dnů, když se v závodě v neděli a svátky nepracuje. Některé nemocenské pojišťovny obrátily se již na Ústřední sociální pojišťovnu o sdělení, jaké stanovisko mají k takovým stížnostem zaujímati a co uváděti v administrativním řízení. Aby postup u všech pojišťoven byl shodný, ukládá Ústřední sociální pojišťovna, aby ve vyjádřeních politickým úřadům bylo uváděno toto:

»Nález Nejvyššího správního soudu ze dne 14. dubna 1927, č. j. 6399/27, týká se jen pojištění nemocenského a nepřipouští analogického použití pro obor pojištění invalidního a starobního.

Pojistné invalidního a starobního pojištění je v § 158 zákona č. 221/1924 stanoveno pevnými týdenními částkami běže zření na to, pracuje-li se v týdnu 6 (nebo i méně) nebo 7 dnů. Všechny matematické propočty (viz část finančně matematickou a matematicko-statistickou důvodové zprávy k zákonu č. 221/1924 a zprávy sociálně-politického výboru poslanecké sněmovny) spočívají na předpokladu, že pojistné bude odváděno za plné týdny a nerozeznávají mezi zaměstnanci pracujícími v týdnu šest nebo sedm dní.

Také dávkový systém zákona je vybudován na příspěvkových týdnech jako jednotkách. Jsou zde tudíž dvě korespondující jednotky: jednotka časová, t. j. příspěvkový týden (§ 108) na straně jedné a jednotka peněžitá, t. j. týdenní pojistné (§ 158) na straně druhé.

Uvažuje-li se, že zaměstnanec nepřetržitě činný musí mít možnost, aby získal počet příspěvkových týdnů, rovnající se počtu odpracovaných týdnů i v tom případě, že v neděli nepracuje, je zřejmé, že se nositeli pojištění na druhé straně musí dostávati plného pojistného, jak zákonem je stanoveno.

Uváží-li se dále, že převážná většina všech pojištěnců vykonává práce jen 6 dnů, jeví se protimyslným názor, že v takových případech je platiti jen část pojistného, připadající na 6 dnů (6 sedmin sazeb stanovených v § 158), poněvadž by to znamenalo, že se v převážné většině případů platí pojistné o jednu sedminu menší zákonitých sazeb.

Nelze proto tvrditi, že se částky, uvedené v § 158, odst. 1, vztahují jen na ty případy, v nichž práce nebo služby jsou vykonávány po 7 dnů.

Namítá-li se, že zákon č. 221/1924 na rozdíl od pensijního zákona (§ 34, odst. 2. zákona ze dne 16. prosince 1906 ř. z. č. 1 z roku 1907: »Počne-li nebo končí-li pojištění během měsíce, je přes to zapraviti plnou měsíční premii«) neobsahuje zvláštního ustanovení o nedělitelnosti týdenního pojistného, je to sice pravda, ale okolnost ta nenutí nikterak k závěru, že zákonodárce zde chtěl úpravy jinaké. Předpis § 158, odst. 1. sám o sobě je na tolik jasný, že není třeba, aby zásada jím vyjádřená musila být potvrzena ještě jiným způsobem nebo na jiném místě.

Též německé invalidní pojištění, jehož konstrukce se v podstatě shoduje s naším zákonem, zná jen pojistné týdenní.

Rozhodla-li se Ústřední sociální pojišťovna při vydání tabulky pojistného (oběžník č. j. 476—S—26 ze dne 19. července 1926) pro předpisování pojistného podle dnů, učinila tak z důvodů praktických. Jsouc vedena snahou, v rámci možnosti vyhovovati potřebám hospodářským a administrativním, měla na mysli pouze ty případy, v nichž se začíná nebo končí zaměstnání během týdne, v nichž tedy často dochází k zaměstnání u dvou zaměstnavatelů během jednoho týdne. Ostatně jde při tom jen o administrativní opatření, jež neprejudikuje právnímu stanovisku a o jehož změně je uvažováno.

Kdyby se Ústřední sociální pojišťovna rozhodla — zachovávajíc jinak myšlenku v předešlém odstavci naznačenou — nehledě k administrativním komplikacím s tím spojeným, vydati dvojí tabulku pro předpis pojistného, a to jednu pro osoby, vykonávající práce po 7 dnů, a druhou pro zaměstnance, kteří pracují jen 6 dnů, znamenalo by to u posléze uvedené skupiny zvýšení pojistného oproti dosavadní praxi, poněvadž by se pak platilo v případě několikadenního zaměstnání tolik šestin, kolik dosud sedmin; u osob vykonávajících práce po 6 dnů (což je normální pracovní týden) dosáhlo by se i tímto způsobem plného, zákonem předpokládaného předpisu.

Navrhuje se, aby stížnost byla zamítnuta jako nedůvodná.«

Dále se nemocenské pojišťovny vyzývají, aby podaly zprávu, kolik stížností toho druhu bylo dosud podáno. Není-li jich, není třeba, aby to zvlášť bylo oznámeno.

Co se týče dalšího postupu, ukládá se nemocenským pojišťovnám, aby rozhodnutí politických úřadů o takových stížnostech ihned Ústřední sociální pojišťovně oznamovaly (s opisem rozhodnutí po příp. odvolání — viz posled. odstavec).

Bude-li v některém případě stížnosti vyhověno, nechť je v otevřené lhůtě podáno odvolání s příslušným odůvodněním, jehož případně doplnění podle dalších pokynů Ústřední sociální pojišťovny nechť si pojišťovna vyhradí.

Oběžník Ú. S. P. č. 52 ze dne 11. července 1927 o předpisování pojistného pro nemocenské pojištění.

Na četné dotazy, zda jsou nemocenské pojišťovny povinny vzíti na vědomí oznámení zaměstnavatelů, že jejich zaměstnanci v určitý den nebudou pracovat nebo nepracovali, oznamuje Ústřední sociální pojišťovna, že v nálezů Nejvyššího správního soudu ze dne 14. dubna 1927, č. 6399/27 byla sice výslovně řešena pouze otázka placení pojistného za neděle, avšak podle výkladu, jenž v odůvodnění tohoto nálezu jest uveden, lze míti za to, že správní soud bude rozhodovati stejně i v oněch případech, v nichž pojištěnec žádných prací nebo služeb nevykonává a za něž nemá též nároku na mzdu. Ústřední sociální pojišťovna doporučuje proto, aby až do té doby, dokud příslušná ustanovení zákona čís. 221 z roku 1924 nebudou změněna, nebo dokud judikaturou nebude rozhodnuto jinak, nebylo předpisováno pojistné pojištění nemocenského i za všechny nahodilé přestávky ve faktickém